

Editor: *Vasile Burlui*
Redactor: Dorian Obreja

We know
books

Tehnoredactare si copertă: *Oana Iacob*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

COSTAKI, S.E.

Stele pe trotuar / Costaki S.E.. - Iași : Cartea Românească

Educațional, 2022

ISBN 978-606-057-247-3

821.135.1

Costaki S.E.

Stele pe trotuar

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional
Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, Iași -
2022

Adresa: Iași, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.2 - 700124
www.ecredu.ro

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

CUPRINS

Cuvânt înainte	7
Capitolul I – Cine eram	9
Capitolul II – Lumina de deasupra orașului	28
Capitolul III – Zane	40
Capitolul IV – Prințul	49
Capitolul V – Dora	58
Capitolul VI – Aur alb și perle negre de Tahiti	76
Capitolul VII – Șaim	81
Capitolul VIII – Relu M.	90
Capitolul XIII – Refugiul	98
Capitolul XIV – Răzbuarea	135
Capitolul XV – Fuga	154
Capitolul XVI – Ultimul survol	160
Epilog.....	183

Cuvânt înainte

Nu știe nimeni ce-i viața, de unde începe și unde se termină, toți își dau insistent cu părerea, cine a fost primul, oul sau găina, dar toți vor să o schimbe de când se nasc și până mor. Ş-apoi, după ei, vin mereu alții și alții, care mai de care mai revoltați și mai inovatori, care, fără a se osteni să pătrundă în esența lucrurilor, rămân muți de uimire când constată că toate sunt așa cum sunt tocmai pentru că nimic nu a fost schimbat. Ca să avem un viitor nimic din esența profundă a vieții nu trebuie schimbat!

Deghizat în forme efemere prezentul e prins în chingi. Tot ce mișcă doar pare întâmplător. Aparența e încastrată în legi și rigori ce nu se dilată și nu pot fi încălcate, implacabilul rămâne insensibil la tot ce e nou. Orice altă formă dată formei nu implică și o schimbare de conținut.

Cercul nostru prea strâmt își impune cu apriorică brutalitate vrerea. Într-o incintă ermetic închisă, guvernată doar de fatalitate, oricât s-ar mișca actorii în scenă, nimeni nu poate schimba nimic.

Viața e o insulă de speranță. Într-un ocean de deșertăciune, într-un vraf de maculatură, se zbat trei clipe minunate ce așteaptă ca ei inspirați să le trăiască sublim!

Ce se întâmplă în lumea fizică e o înșiruire de secvențe, un film. Un serial matusalemic cu nouă sute nouăzeci și nouă de episoade care se derulează anarhic sub imperiul emoțiilor, frame după frame.

Ce vor oamenii de la viață?! Fericirea. Indiferent cum și-au propus s-o atingă sau cine sunt ei, Maica Tereza, călugărul tibetan, dependentul de droguri sau alergătorul de la Maraton.

Ce speră oamenii de la viață?! Să rămână. De asta scrijelesc pe bârna din podul casei, pe spătarul băncii din parc și pe zidurile închisorilor, de asta sădesc un copac, de preferință din familia coniferelor care să fie mereu verde și care să trăiască foarte mult,

dacă se poate, veșnic... ca să nu-i uităm niciodată... : „ - Să nu mă uiti, hei, lume... pe aici am trecut și eu!”. Se trezesc dimineața și își creează probleme doar ca să își dovedească că încă sunt vii! Oameni vii, animați de nevoia de putere, urmăriți de dilemele lor, nevoiți să aleagă între a fi stăpâni sau sclavi, care vor să uite că sunt doar “trecere și pierzare”, care cred că orice destin poate fi depășit prin dispreț.

Ce știm azi e că nimic nu se câștigă și nimic nu se pierde, într-un fel sau altul, într-o formă sau alta, toate rămân în memoria lumii, undeva.

Oamenii au totuși, noroc!... .

La final, nimeni nu rămâne pierdut. Pe aleea celebrității, toți au destinată o stea.

Fiecare va primi un ultim omagiu. Unii în cer, alții aici jos, pe trotuar.

Capitolul I – Cine eram

23 septembrie, toamna anului 1997.

Era mult după miezul nopții. Nici nu mai țin minte. Tot ce mai știu e că trecuseră câteva ceasuri bune de când nu ne-au mai tulburat clinchetele metalice ale ornicului cătrănit din podul primăriei, adăpostul de noapte al porumbeilor sălbăticiți de Dâmboviță. După obicei, nici de data asta nu ne-am lăsat duși așa, cu una, cu două, din crâșma cochetă a lui Gimi Coadă-lată din balta Cișmigiului, pe unde de ani buni ne duceam veacul.

Că ne-a cucerit peisajul ori că ne-a copleșit istoria locului e cam totuna. La cât eram, după firescul vârstei, de neastâmpărați și de entuziaști, înamorați de aventură și dornici de animație, nu e de mirare că în fiecare vară, chiar și în orele călduroase ale amiezii veneam aici să ne scaldăm în băile spumoase de mulțime, visând cu ochii deschiși la damele cu umbrelute roz stropite cu picățele și la domnii eleganți cu pălării ușoare, de paie, de altădată. Străbăteam în pas zorit faleza îngustă până pe mal unde ne așezam fiecare pe câte o buturugă scorojită, îmbătrânită de vremi și priveam așa, până seara târziu, cum se perindau printre crengi umbrele apei purpurii. Ne alegeam fiecare câte o dilemă și cât adăstam sub acoperișul nopților îngăduitoare ne învârteam cu ea în minte în jurul turnului aceluia semeț proptit în buza lacului, în cercuri concentrice, așteptând o salutară iluminare, sperând la un dar providențial. Cu toate că, și de ni s-ar fi oferit gratis pontul, noi tot nu am fi ajuns la vreo concluzie convenabilă. Întrucât, ce să vezi, urmăream un cu totul alt scop. Ne plăcea atât de mult viața, o, cât de mult ne plăcea, că am fi dat oricât să rămânem așa ca atunci, visători și zburdalnici, nestatornici și aprigi ca apa izvorâtă din stâncă, cu mintea deschisă și ochii pătrunzători ca focul nestăpănit, implicați pentru totdeauna în căutarea daimonului

Pe-atunci, dintre toate, prezența noastră cvasipermanentă acolo părea a fi cea mai potrivită alegere, iar turnul acela sfidător, cel mai bine ancorat punct de sprijin, cel mai la îndemână remediu capabil să ne tempereze dezlănțuirile nevrotice. Era reperul de excepție din realitatea palpabilă ce reușea să corespundă explicit atât legităților fluidelor impuse de mecanica arhimedică cât și exigențelor logicii carteziene și singurul refugiu, de altfel, la care pe atunci aveam acces complet, neîngrădit.

Simțeam cum ne absoarbe, pe zi ce trece, tot mai mult în taina lui chisnovatică, cum ne macină în fiecare zi la moara lui istețită gândurile vinovate și cum ne răscolește amintirile și ne arată ce o să se întâmple cu noi mâine sau chiar azi. Ca să fim sinceri, de demult, de când nici nu apucasem să ne naștem, nu ni s-a mai întâmplat așa ceva. Vocea lui mieroasă ne înmoaie voința și ne amorțește cu lentoare perfidă simțurile, iar nouă prea puțin ne pasă. Categorie, ne place să nu simțim nimic. Ne place și cum cântă. Turnul acesta fermecat îngână un cântec de leagăn, un cântec străvechi. Sus, la balcon, cântă la flaut un trac.

Exagerată în accesese de mândrie locală ale riveranilor, chemarea lui ne deschide calea spre libertatea deplină. În preajma lui, ne putem închipui toate acele lucruri greu de închipuit, posibile dar neîncepute încă sau imposibile, și visăm mult mai ușor. Ne putem exprima degajat părerile și ne putem pune mult mai eficient în practică ideile, pe care altfel, cine știe, poate că nici nu le-am fi avut.

Părea că e sau chiar era poate, centrul unui mic univers construit din linii paralele, pe de o parte elitist, pe de alta boem, pe de alta unul de basm, mitic, ce închidea în el mistere de nepătruns. Răzbăteau câteodată, într-adevăr, din el forme pasagere, imagini meteorice care se reinventau apoteotic și se reformulau spectaculos sub impulsul zănațec al momentului. Uneori chiar desena în mintea noastră bizare fiziognomii. Zi de zi renăștea din cenușă, prin el însuși, cu tot mai multă efervescență și determinare, de la un moment la altul devenea tot mai ispititor și mai dorit. Se redefinea încontinuu printr-o permanentă reconstrucție interioară. Ne era dor în fiecare zi de această blândă alinare și eram tot mai mulțumiți și mai senini parcă cu fiecare clipă pe care o petreceam aici.

Leagănul evadării noastre totale, întotdeauna plin de substanță, părea că închide în el deopotrivă râsul, bucuria, dansul și toată tristețea lumii noastre imprezvizibile cu care atât de mult ne-am obișnuit. Spiritul lui molipsea prin exuberanță, alura lui incandescentă, prin strălucire și statura lui generoasă prin grandoare. Bulgări aprinși de energie vivanță stârneau râuri fierbinți, de văpaie, ce se revărsau zi de zi din prea-plinul său cosmic, nelimitat, copleșind natura înconjurătoare. Bulversat, întregul arsenal sensibil înmărmurea la întâlnirea cu acest spirit de excepție al locului care mistuia tot ce îi ieșea în cale. Ba, mai mult, fără deosebire, prin contagiune, toți tinerii care-i treceau pragul, împrumutau înfățișări aparte și o virilitate nemaîntâlnită, superioară. Când am ajuns aici începuseră deja să își creeze personalități noi, gândiri noi, forme noi de individualitate. Verbe arhaice, cu contururi iscusite, ce nu au fost demult pronunțate, în timp, au căpătat în apropierea lui împătrită valoare, iar pasiunile cele mai intense s-au exhibat tot mai des până când au devenit incurabile. Și uite așa tot acest conglomerat de senzații, uneori răsfirat, alteori dens, ajustat după ambițiile de multe ori nefirești ale omului, a devenit pentru noi o șansă reală de a fi.

Dată fiind vechimea și frumusețea sa incontestabilă a ajuns să capteze toată atenția. În jurul acestui bastion crenelat azvârlit din cer ca o sulită, înfipt ca un pumnal în inima pădurii, rămas acolo, cel mai probabil, de pe vremea domniilor fanariote, se învârtea odinioară, din câte am aflat, toată protipendada, toată lumea bună a Bucureștilor. Evident, de-a lungul vremii, pe parcursul a câtorva sute de ani s-au făcut sumedenii de încercări de restaurare și de consolidare a sa, pentru a-i da cât de cât folosința publică potrivită, dar se pare că niciuna dintre ele n-a fost dusă la bun sfârșit. Nepăsarea și neglijența nefiresc de firească de pe aceste meleaguri, a municipalității dar și a cetățenilor, l-au învins. Zidurile i-au fost măcinate încontinuu de ploi și săpate adânc de vânturile sterpe rătăcite de prin câmpia Vlăsiei, iar pe dinăuntru șubreze de umezeală în așa hal, până la temelie, încât a mai rămas din el doar o părere îndoielnică, o umbră înfricoșătoare.

Despre cum a ajuns acest edificiu fascinant să fie părăsit și lăsat în cea mai cruntă paragină, ca în cele din urmă să își piardă întru-totul farmecul insolit și să capete înfățișarea decrepită expusă, putem scrie cel puțin zece tomuri. De parcă trebuia să onoreze blestemul prestabilit

până la capăt, de când a început, degradarea lui nu s-a oprit niciodată, ci a continuat și a continuat tot mai vertiginos până a căpătat accente dramatice, după spusele unora care cu adevărat l-au îndrăgit, fără seamăn. Nu doar că a fost mâzgălit de puștii supărați pe soartă din cartier cu o ură înciudată pe puținele lui suprafețe rămase intacte ci, printre dungile stilizate de graffiti, rostiri prescurtate cu nuanțe acide și note indiscrete ale concetățenilor au fost găsite până și-n colțurile lui cele mai întunecate. Or dacă nici asta nu l-a doborât, ajunși într-un final ante muros, l-au răpus definitiv cu strașnica lor hărnicie cei de la Salubritate. Știam că după atâta străduință imperfecțiunile ce l-au făcut odată celebru nu vor mai putea fi niciodată reconstituite, dar descinderea lor ne-a oferit lămurirea finală, și anume că, fatalitatea există. Căci ce dovadă mai viguroasă și mai temeinică a puterii de distrugere a omului e pe lumea asta decât o curățenie făcută ca la carte?! Din câteva tușe inspirate, de multe ori invizibile, trasate discret pe ici și pe colo, pe unde contează, din dorința legitimă de a-și desăvârși opera, un creator genial ar putea schimba lumea, ei însă, dovedii artiști de coloratură, au urmat, firește, calea ușoară și au ales ca într-un timp incredibil de scurt să o distrugă, întregind astfel tabloul dezastrului.

Am aflat că pe-aici, pe sub acoperișul său prăbușit, au sălășluit generații întregi de câini vagabonzi cu pedigree-uri impresionante, care au ajuns pe străzi nu pentru că ar fi avut cu stăpânii lor cine știe ce diferende ireconciliabile ci, pur și simplu, din întâmplare și fel de fel de cetățeni turmentați, nu neapărat din lipsa unei alternative locative, ani de-a rândul. C-aici nu înnopta orișicine. Erai cineva dacă prindeai un loc la turn. Trebuia să fii demn să inspiri miasmele adormitoare ale decrepitudinii.

Poziție ideală în târg, perspective largi, luminoase, după destrămarea vechiului regim s-au întrunit toate condițiile pentru a fi valorificat cum se cuvine. Nu a fost nevoie decât de un întreprinzător iscusit ca acest Gimi, răsărit de niciunde, care să profite corespunzător de situație. L-a reparat, zice el, dar noi știm că nu cu cine știe ce cheltuieli așa cum pretinde, ci l-a cârpit doar pe ici pe colo pe la încheieturile esențiale, de formă, după cum l-a dus pe el capul. Și l-a dus, căci, dacă e să ne luăm după rezultatul neașteptat și uimitor obținut, am spune că e primul la atare prostii. Cu toată plastografierea și amatorismul

inițiatorului, ce-a ieșit din mâna lui, parole d'honneur, a fost mai ceva ca originalul. Era mai proaspăt ca o garofiță, părea că chiar atunci a fost construit. Că cine și când l-o fi construit prima oară, la așa vreme, nu mai stă nimeni să se uite în cărțile noastre de istorie!

Și de cum a fost gata l-a și proiectat pe firmament. Și a făcut-o cu atâta dibăcie și cu atâta stil că în câteva săptămâni a înrobit ochii naivi ai privitorilor. Puterea de atracție a acestei ciudățenii arhitecturale fuguiate a depășit fulgerător toate frontierele. Noul său proprietar nu a trebuit apoi decât să se muleze pe această fericită desfășurare a faptelor, să se cățere pe acest nesperat val de emulație și simpatie, cu sau fără cine știe ce respect pentru valorile noastre autentice, și astfel, fără prea multe eforturi, să culeagă atent toți laurii victoriei. Așa s-a născut, chiar aici pe mal, în buricul târgului, de jur-împrejurul preacurtatului minaret, celebrul nostru lăcăș de reflecție și de desfătare. Cel în care și astăzi ne aflăm.

Apoi, nu au trecut alte câteva săptămâni că norocosul patron s-a gândit să-și protejeze capodopera. Și s-a apucat de construit din lemn de frasin și de stejar un gard înalt de peste trei metri de-a lungul și de-a latul localului, iar în partea de nord, paralel cu alea cea mare de promenadă care duce spre Gambrinus a ridicat două porți uriașe din metal strălucitor, bătute cu nestemate. Prinse de o parte și de alta între doi stâlpi imenși din piatră lucioasă de râu și ferecate la mijloc cu două lacăte enorme, unul pătrat din bronz aurit și un altul boltit, curb, cu aură argintie, ai fi zis că sunt porțile cele mari, impenetrabile, atât de încercate ale Constantinopolului. Și așa, precum apa de ploaie, din acea zi, pe burlanele istoriei, au început să i se scurgă zilele.

În parte, la câte am trăit aici, în această incintă provocatoare, în ciuda hiatusului imens dintre măreție și ridicol ce transpărea dintr-o astfel de îmbinare nefericită, aș zice că aprecierile făcute asupra ei sunt cât se poate de legitime. Prea mulți dintre cei care i-au trecut pragul, care i-au inspirat aromele insidioase de camfor cu iz de desfrâu și de patimi și s-au îmbibat cu mirosul său sufocant de tămâie, care s-au înfruptat din esența-i virtuoză împrumutată din agora liberală antică, ar avea ceva strașnic de povestit care să ne arate cât de ambițios și totodată cât de tandru este sufletul acestei inexpugnabile cetăți bizantine.

Marile lor aventuri, petrecerile de anvergură regală ce se țineau

Costaki S.E.

aici, durau cel puțin două zile și două nopți, iar ritmul lor întrecea orice închipuire. Foarte puțini rezistau până la capăt, dovadă că nu erau destinate oamenilor obișnuiți. Timpul petrecut în crâșma lui Gimi era ca o probă de foc. Până la final rămâneau, de obicei, doar cei ai casei, cunosătorii, de principiu cei care-și asumaseră aprioric capriciosul supliciu și vreo două-trei dame de companie cu gusturi precare ce nu le cereau conlocutorilor lor cine știe ce explicații. Înăuntru regulile erau simple: cine ieșea din joc pe timpul nopții nu mai putea intra din nou la masă decât peste trei zile, iar cel plecat din local mai devreme cu un ceas de răsăritul soarelui mai intra abia peste o săptămână. Nișel absurde, însă destul de corecte în felul lor.

Dar, ca peste tot în lume, acolo unde există reguli, excepțiile devin, fără doar și poate, indispensabile. Și-n cazul de față se pare că noi eram cea mai elocventă dintre ele. În stare de orice pentru a cuceri această rețută nocturnă, ticluiam tot felul de metode de luptă subterană și mai mereu găseam motivele necesare și manierele potrivite de a intra în această onorabilă horă a căutătorilor de comori inestimabile. Prinși în vâltoare ne pretam la tot soiul de exhibiții, doar-doar ne-om face părtași la această sublimă dezordine spirituală. Ș-aveam în acest sens o preocupare permanentă. Ca și cum seară de seară cineva dinăuntru, fluturându-ne prin fața nasului cheița de aur a unei nesperate kerkaporta, ne-ar fi momit cu cine știe ce vrăji. Oricum nu proprietarul care, în sfânta lui ignoranță, nici dacă am fi sărit gardul acela grandios și magnific ori dacă am fi săpat un tunel dus-întors prin măruntaiele pământului până-n Japonia și ne-am fi trezit neinvitați la el în curte, tot nu ar fi remarcat. Și, evident, nu îl puteam suspecta că nu era destul de isteț și de priceput la afaceri necurate sau că ar fi putut fi prins pe nepregătite și luat așa de ușor peste picior, doar că omul avea treburi mult mai importante de făcut. În tumultul vieții, în goana-i neobosită spre înavuțire, ultima lui grijă era să ne urmărească nouă escapadele tembele. Nu cred că dădea nici două parale pe noi. După atâta vreme, de farafastăcurile noastre suprarealiste era deja sătul. Ș-avea și dreptate omul, la cât eram de iresponsabili și de inofensivi. Știa că nu putem mai mult. Altfel spus, avea absolută încredere în noi.

.....
Se ițeau de-acum zorile în geamurile aburite dinspre lac ale prea-

Stele pe trotuar

smeritului nostru tabernacul și când sclipirile ascuțite ale soarelui au răzbit în sfârșit prin norul dens de fum albăstrui înstăpânit înăuntru, ca prin minune ne-am înviorat. Aveam de parcurs cale lungă până în capătul celălalt al orașului și cum la ora aceea nu mai era pe bulevard nici țipenie, să ne punem de îndată oasele la treabă părea a fi, de departe, planul cel mai bun. Am trecut noi și prin situații mai grave, n-ar fi fost prima oară cand ne trezeam singuri în drum, fără nici o speranță, și nici nu va fi ultima. Stăteam prea bine pe-atunci cu testarea limitelor ca să ne fi făcut griji. Eram convinși chiar, în sinea noastră, că vom supraviețui. De data asta însă nu am vrut să ne forțăm norocul, așa că, în doi timpi și trei mișcări, am și luat-o din loc.

La cinci aveam primul metrou, dar cea mai apropiată stație era tocmai pe Magheru, la Universitate, așa că trebuia să ne grăbim dacă voiam să ajungem la timp până acolo a pied. Într-o clipită ne-am strâns de pe unde ne erau răvășite, gândurile, cu obrajii îmbujorați i-am mulțumit fiecare în parte gazdei, am și sărutat niște persoane care ni s-au părut mai interesante, firește, cum și câte am mai putut, și am ieșit în următoarele cinci secunde fără să clipim. Apoi, afară, nimeni nu a mai scos nici un sunet și așa ne-am îndreptat agale, la pas, înspre Gambrinus, pierzându-ne ca niște umbre imperfecte prin parcul fumuriu...

A fost un drum lung și plin de învățăminte. Realizez asta abia acum. Unul pe care neapărat o să ni-l reamintim. Așa cum, adesori, cu tainică și mistuitoare tristețe, dintr-odată, ca din întâmplare, tot omul rememorează amănunte din anumite povești înduioșătoare prin care a trecut sau, în cazuri excepționale, pe care nici măcar nu le-a trăit, așa și ce s-a petrecut în dimineața aceea de toamnă timpurie, ne-a atins profund sufletele și ni le-a impresionat până la eternă neuitare. Sigur, nu vom avea cum să trecem peste acest episod fantasmatic câte zile vom mai avea, dar asta nu se datorează, cred, doar faptului că ni s-a impregnat nouă atât de tare în conștiință momentul cu pricina, cât mai degrabă persistenței conștiinței neputinței noastre, neputinței de a îndrepta ceva. Ca dovadă că nici până astăzi nimic nu s-a îndreptat. Ni se va dovedi în ziua aceea, pentru a nu știu câta oară, nu doar cât de nedreaptă este viața și cât de indiferenți și de perfizi pot fi cei lângă care trăim, ci vom afla că atunci când e vorba de gelozie, de răutate gratuită și de răzbunare prostească, nimeni, niciodată, nici măcar cel